

Nieuwsbrief Huisartsopleiding Utrecht

Nieuws over de Huisartsopleiding Utrecht | voor opleiders | februari 2022 |

1. Inleiding

Voor ik ga slapen lees ik vaak. Afwisselend een roman, een boek over geschiedenis of een biografie. Afgelopen week las ik een boek geschreven door een van onze opleiders, Marnix van der Leest, en dat gaf stof tot nadenken (zie het interview met hem verderop in deze nieuwsbrief). Wat is de waarde van de huisarts, wat vind ik van waarde?

Toch nog even het leerboek huisartsgeneeskunde "Patiënt en huisarts" door prof. dr. J.C. van Es erbij gepakt, uit 1974. Het boek dat in mijn studietijd werd gebruikt. Treffend hoe in de inleiding de ontwikkeling van ons vak wordt neergezet. "Hoewel de huisartsen de grootste subgroep van de medici vormen, werd de huisartsgeneeskunde tot voor kort niet als een zelfstandige wetenschap gedoceerd. Ten dele kan deze situatie wel uit het verleden verklaard worden: oorspronkelijk had de gehele medische opleiding als doel tot algemeen arts, tot huisarts, te scholen. In de loop der jaren kreeg zij echter een hybridisch karakter: terwijl zij enerzijds op de toekomstige huisarts gericht bleef, werd zij anderzijds voor een groot aantal studenten de basis voor verdere specialisatie. Specifieke huisartselementen raakten door deze ontwikkeling steeds meer op de achtergrond."

Sindsdien is er een forse inhaalslag gemaakt, die nog niet is afgerond. Ons vak heeft aan belang gewonnen, maar het ziekenhuis en wat daar gebeurt, blijft toch nog erg bepalend. Die specifieke huisartselementen, kort samengevat in onze kernwaarden, daar moeten we als opleiders en instituut voor blijven staan. En niet te vergeten, de verwondering over de mens en het leven. Wil je meepraten over de opleiding en hoe we het doen in Utrecht, geef je dan op voor de focusgroep (zie voor meer informatie verderop in deze nieuwsbrief).

Wietze Eizenga, manager opleiders

2. Update instuutszaken

a. **Implementatie matchingsprogramma Matchmaker afgerond**

Afgelopen jaar heeft Huisartsopleiding Utrecht als één van drie instellingen meegedaan aan de pilot Koppelen 2.0, waarin we hebben leren werken met het nieuwe matchingsstelsel dat aios en opleiders aan elkaar koppelt op basis van een algoritme. Dat nieuwe stelsel, dat voortaan door het leven gaat als Matchmaker, wordt vanaf juni 2021 door aios en opleiders gebruikt voor de matchingsrondes van eerste- en derdejaars aios. Matchmaker wordt, na een succesvolle pilot in Utrecht en Amsterdam, inmiddels ook uitgerold in Leiden, Groningen en Nijmegen.

Praktisch is er niet veel voor opleiders veranderd: bij het inloggen in het nieuwe stelsel wordt gevraagd om wat gegevens aan te vullen, maar het voeren van kennismakingsgesprekken met

aios blijft hetzelfde. Wat wél is veranderd is de interactiviteit van het systeem en de inzichtelijkheid van het matchingsproces: aios krijgen inzicht in een grotere groep van opleiders dan voorheen, om die opleiders vervolgens te rangschikken op basis van zelfgekozen criteria. Het systeem gebruikt die rangschikking daarna om automatisch (met een algoritme) een selectie van vier opleiders te maken, waar aios nader kennis mee gaan maken.

In Matchmaker krijgen aios op één plek inzicht in profielen van opleiders, hun opleidingsplekken en in de leerwerkplannen die daarvoor zijn opgesteld. Dat betekent dat het belangrijk is dat die gegevens up-to-date zijn, en dat betekent ook dat velen van jullie in het afgelopen jaar hun profiel in Matchmaker hebben bijgewerkt. We danken jullie dan ook voor jullie geduld, begrip en enthousiasme dat jullie het afgelopen half jaar getoond hebben!

b. Gids Veilig opleiden

Een goede opleidingsrelatie en een veilig opleidingsklimaat zijn van grote invloed op het succesvol doorlopen van de huisartsopleiding. In een veilig opleidingsklimaat is de aios altijd in staat om problemen en wensen over de opleiding te bespreken. In nauwe samenwerking met de LOVAH is eind vorig jaar de [Gids Veilig Opleiden](#) tot stand gekomen. Ook het opleidersteam is hierbij betrokken geweest. In deze gids wil huisartsopleiding Utrecht een kader bieden voor een veilig opleidingsklimaat. Via directe links die verwijzen naar onze website of naar de elektronische leeromgeving (ELO) heeft de aios rechtstreeks inzage in de verschillende informatie met betrekking tot veilig opleiden.

De gids is te vinden op ELO: [Algemene opleidingsinformatie > Veilig opleiden](#).

c. LHK-toets 30 maart 2022 met referentiegroep

Vorig jaar zijn de LHK-toetsen vanwege corona online thuis gemaakt. Daardoor was toezicht op de examencondities niet mogelijk. Aios mochten gebruikmaken van naslagwerken. Mede door onderlinge verschillen in het gebruik van naslagwerken konden aios hun uitslag niet goed vergelijken met hun referentiegroep (andere aios in dezelfde fase van de opleiding).

Om het onderling vergelijken van de resultaten ook bij een online afname mogelijk te maken, zal in maart 2022 een a-selecte steekproef van aios de toets onder toezicht maken, zonder gebruik van naslagwerken. Op basis van deze groep wordt de cesuur bepaald. Aios in de steekproef maken de toets ook online, maar zijn fysiek op het opleidingsinstituut. Daar maken zij de toets onder de examencondities. De aios die zijn geselecteerd voor de groep die de toets op het instituut maakt, hebben hierover apart bericht ontvangen.

d. Opleiders gezocht voor focusgroepen op 15 en 17 februari

Als opleider heb je wellicht een mening over de kwaliteit van ons onderwijs en hoe onze organisatie daaraan bijdraagt. Hoe doen we het eigenlijk? Jouw mening daarover willen we graag horen en daarom organiseren we focusgroepen op **dinsdag 15 en donderdag 17 februari van 15.30-16.30 uur**. Dit is bewust gepland op de opleidersterugkomdagen zodat het voor jou als opleider makkelijker is om deel te nemen.

In juni wordt onze opleiding bezocht door het GEAR auditteam. GEAR (Gecombineerde Evaluatie en Audit Ronde) is een kwaliteitsinstrument dat door alle huisartsopleidingen gebruikt wordt en dat de basis vormt voor onze verbeterplannen. Voordat het auditteam op bezoek komt, vullen we een zelfevaluatie in en schrijven we een reflectieverslag. Voor deze zelfevaluatie hebben we je hulp hard nodig. Het MT kan het natuurlijk zelf invullen, maar het is veel waardevoller als we horen hoe onze opleiders, aios en medewerkers erover denken. De thema's waarop we graag je input horen zijn: **visie en kwaliteitsbeleid, curriculum, leeromgeving, toetsing & beoordeling en organisatie, management en medewerkers.**

Heb je interesse om je stem te laten horen? Meld je dan aan bij [Carolien Nusse](#) voor 8 februari a.s. Uiterlijk een week voor aanvang, ontvang je van ons nadere gegevens over de bijeenkomst (fysiek of online) en alvast een aantal stellingen waarover we graag met je in gesprek gaan. We zien je aanmelding graag tegemoet!

3. Update over het Opleidersteam (OT)

Na 16 november hebben we geen vergadering gehad. De volgende punten werden naar aanleiding van deze vergadering nader onderzocht:

- *Mag een doktersassistente aan de telefoon de aios aan de patiënt kenbaar maken als 'dokter', en niet als 'huisarts in opleiding'? Daar is geen officiële regel voor. Hoewel de aios dokter is, is het volgens de professionele standaard raadzaam kenbaar te maken dat het om een huisarts in opleiding gaat. Overigens moeten praktijken ook middels de website of in de wachtkamer melden dat een aios in de praktijk werkzaam is.*

4. Goed om te weten

a. Interview Marnix van der Leest, opleider, over het boek dat hij heeft geschreven.

Marnix is een van onze huisartsopleiders en schrijver van het recent verschenen "Huisarts op recept. Dilemma's uit de spreekkamer". Dit boek is een pleidooi voor meer tijd en aandacht in de spreekkamer en voor betere samenwerking in de versnipperde zorg.

Een huisarts met een missie, die trots is op ons vak, maar ook zorgen heeft over zichzelf, -doe ik het goede-, en over ontwikkelingen in het vak. Een huisarts die het vak beschrijft in termen van schoonheid, met grote betrokkenheid, die het bijzondere van ons vak laat zien en de lezer conclusies laat trekken.

Huisarts, opleider en een boek schrijven, wat dreef je?

Ik ben enthousiast voor het vak. We hebben een wezenlijke taak. Ik wil met liefde het vak delen en overdragen. Laten zien dat de huisartsenzorg iets is om te koesteren. Die aspecten drijven mij als huisarts, maar ook als opleider en bij het schrijven van mijn boek.

Wat heeft het schrijven van dit boek jou gebracht?

Meer zicht op het vak en op de ontwikkelingen van het vak. Opschrijven betekent dat je het moet overbrengen. Je moet uiten op papier en dat is niet gemakkelijk want het moet kloppen. Ik

ben er, denk ik, een betere huisarts door geworden.

Waar staat de huisarts momenteel en hoe kijk jij daar tegenaan?

De druk neemt toe, door uitbreiding van ons takenpakket. Praktijken worden groter. Ik zie een tendens dat er nurse practitioners en physician assistants bijkomen. Schaalvergroting dus en meer administratieve taken; al met al taakverzwaring. Daarmee gaat veel verloren; het goed kennen van je patiënten, de verbanden die je ontdekt. Want de waarde van ons vak ligt in het persoonlijke contact door de jaren heen. Ieder mens is anders en dat maakt het vak boeiend. Mijn interesse in de mens uit zich in mijn lijfspreuk "Nicht ärgern, nur wundern".

Omdat gevestigde huisartsen ook diensten moeten doen zijn het de praktijkhouders die op dit moment de huisartsenzorg 'dragen'. Die groep wordt kleiner en daar heb ik zorgen over. Die groep moet zich uitspreken. Naar mijn mening betekent een eigen praktijk betere zorg. Ik heb dat aan den lijve ondervonden. Ik was 7 jaar vaste waarnemer in mijn huidige praktijk. Pas bij de sleuteloverdracht, toen het mijn praktijk werd, gaf ik aan dat ik hier blijf: dit wordt mijn vaste honk, continuïteit, commitment. Ik werd eindverantwoordelijk. Ik was verrast dat patiënten me toen anders gingen zien.

Komen praktijkvoeringsaspecten voldoende in de opleiding aan de orde?

Wat mij betreft zie ik dat onvoldoende terug. Ik denk dat het van belang is dat er voldoende huisartsen opgeleid worden die praktijkhouder willen worden. Voor goede organisatie van de huisartsenzorg zijn de praktijkhouders namelijk essentieel. Ik moet er niet aan denken dat andere partijen die taak overnemen. Maar praktijkhouder zijn is ook een vak, dat moet je leren. Het liefst al tijdens de opleiding.

Ziet de patiënt het belang van de huisarts, zoals jij dat schetst?

Patiënten voelen aan hoe belangrijk de huisarts is, niet voor niets is de waardering en het vertrouwen in de huisarts hoog. Veel instituties hebben te maken met een dalend vertrouwen, maar niet de huisarts. Patiënten zien ons als een betrouwbare bron van informatie.

Wat kunnen aios, opleiders en het instituut met jouw boek?

Ik denk dat delen van mijn boek goed te gebruiken zijn in gesprekken tussen opleiders en aios. Als bron voor discussie. Kijk maar eens naar het hoofdstuk over een medische misser of het begeleiden in de terminale fase.

b. Proefschrift Lisanne Welink: over het leren van EBM in de huisartspraktijk

Op donderdag 2 december j.l. promoveerde Lisanne Welink op haar proefschrift getiteld 'Learning in (inter)action – Implicit and explicit EBM learning processes at the GP workplace'. Het proefschrift geeft nieuwe inzichten in de manier waarop aios en opleiders evidence-based medicine (EBM) leren toepassen op de werkvloer.

Het doel van Welink's proefschrift was het beter begrijpen van de manier waarop evidence-based medicine (EBM) wordt geleerd in de huisartspraktijk. EBM wordt gedefinieerd als het combineren van de klinische expertise van de arts, de wensen van de patiënt en het best beschikbare wetenschappelijk bewijs om tot een beslissing te komen voor een individuele

patiënt in de dagelijkse klinische praktijk. Om te onderzoeken hoe EBM-kennis zowel impliciet als expliciet wordt vergaard door aios en opleiders, werd gefocust op twee manieren van leren: het leren door elkaar te observeren en het leren door met elkaar te praten gedurende leergesprekken. Video-gestimuleerde interviews met aios en opleiders toonden aan dat het leren door elkaar te observeren niet optimaal plaatsvindt en dat ook wederzijdse leermogelijkheden gedurende leergesprekken niet optimaal worden benut. Conversatieanalyse liet zien dat de huidige gesprekken tussen opleiders en aios het wederzijds leren soms belemmeren. Het proefschrift eindigt met de aanbeveling dat zowel leermogelijkheden op de werkvloer als formele leermomenten op het opleidingsinstituut opnieuw onder de loep moeten worden genomen. Belangrijk hierbij is dat het leren van EBM wordt gezien als een sociaal proces, waarin de interactie tussen aios en opleiders zorgt voor het creëren van gedeelde kennis en het bewuster toepassen van EBM. Deze inzichten kunnen worden gebruikt om onderwijs te ontwikkelen dat in lijn is met de huidige leerprocessen op de werkvloer en dat zowel opleiders als aios kan helpen om EBM toe te passen in de praktijk. Klik [hier](#) voor een link naar het digitale proefschrift.

c. Checklist online meetings

Huisartsopleiding Utrecht spant zich in om op toegankelijke wijze kwalitatief hoogwaardige onderwijsactiviteiten op afstand te organiseren. Daarvoor maken we gebruik van diverse online faciliteiten welke digitaal samenwerken mogelijk maken en vergemakkelijken. Zo kunnen we op afstand op een professionele manier de scholing van aios, docenten en opleiders vormgeven. Dat kunnen we echter alléén goed doen met hulp van alle betrokkenen. We informeren je graag over bepaalde [richtlijnen voor online meetings](#).

5. Agenda

15 en 17 februari	Opleidersterugkomdagen
17 februari	Buluitreiking
1 t/m 12 maart + 16 maart	Introductieperiode aios eerste jaar start maart 2022, afwisselend op instituut en in de praktijk.

6. Contactgegevens

Wietze Eizenga	Manager opleiders	W.H.Eizenga@umcutrecht.nl
Hanneke Lankhof	Assistent manager opleiders (scholing & instituutzaken)	H.Lankhof@umcutrecht.nl
Monique van der Linden	Assistent manager opleiders (matching)	M.H.M.vanderLinden-13@umcutrecht.nl